

SCENE: INNER TEMPLE

SENIORADVOKATERNES frokoststue i Inner Temple. Gennem de høje vinduer strømmer lyset ind på polerede borde, sølvtøj og glas. En gruppe dommere og advokater er ved at være færdige med at spise frokost. En af stolene er netop blevet ledig, og advokaterne betragter den.

Dronningens Inddrivelsesmester: Vi er alle klar over, hvem det var, antager jeg?

Ung dommer: Jeg aner det ikke.

Ældre dommer: Det lod til at være et berømt ansigt.

Kriminaldommeren: Det var Gamle Filth.

U.d.: *Hvad!* Men han må da være død for år tilbage. Jævnaldrende med F.E. Smith.

K.: Nej. Det var Gamle Filth. Fremragende advokat, dommer – og lidt af en spøgefugl. Hævdedes at have fundet på FILTH – *Failed In London Try Hong Kong*. Han prøvede selv Hong Kong. Beskeden, flink fyr.

Æ.d.: Meget arbejdsom. Nå ja – Loven om forurening. Feathers om forurening.

K.: Snavs ifølge Filth.

Æ.d.: Gammel vittighed. Han må være næsten hundrede.

- K.: Overhovedet ikke. Så længe har han heller ikke været pensioneret. Ser dog ud til at være højt oppe i årene.
- D.I.: Gennemsigtig. Man kunne se lyset igennem ham.
- K.: Ser ikke desto mindre strålende ud. Og er stadig knivskarp.
- D.I.: Han er herinde for at få gjort noget ved sit testamente. Han har Betty ved sin side. Hun er også stadig i live. De har levet et stille liv. Praktiseret i Fjernøsten. Og tjent styrtende på det. Passede godt på sig selv.
- K.: Satte aldrig en fod forkert, Gamle Filth. Meget populær.
- D.I.: Undtagen med Veneering.
- Æ.d.: Ja, det var mærkeligt. Lignede ham ikke.
- D.I.: Ikke sådan en velvillig, gammel støder. Tror I, der gemmer sig noget mystisk?
- Æ.d.: Noget mystisk ved Gamle Filth?
- D.I.: Utroligt, at han ikke blot er en dødbider.
- K.: Ja. Men det er han ikke. Kolonibarn, kostskole, Oxford, retten – men nogen dødbider er han ikke. Kvinderne var vilde med ham.
- D.I.: Kaffe? Skal du videre?
- K.: Ja tak. Ti minutter. Min kontorist venter med den næste sag. Han kommer bare til at stå og rase over mig. Prikke på uret.
- D.I.: Ja. Det er jo ikke Hong Kong. Kaffe? Men det var godt lige at få set det gamle fortidslevn.
- K.: Ja. Ja, vist var det. Så vi kan fortælle vores børnebørn det.

THE DONHEADS

HAN VAR UALMINDELIG REN. Man kunne ligefrem sige demonstrativt ren. Hans aldersstegne fingernegle var omgivet af lutter hvidt. De sparsomme, stadig gyldne hår på håndryggene fremstod altid nærmest nyvaskede i lighed med hans stadig brune hår. Hans sko skinnede som kastanjer. Han havde bevaret 1920'ernes elegance, for hvordan hans tøj i øvrigt så ud, klædte det ham altid. Altid et victoriansk silkelommelørklæde i brystlommen. Altid gule sokker fra Harrods af bomuld eller silke, og nogle af dem stadig i perfekt stand fra hans unge dage i Østen. Hans hud var ren og kunne i sparsom belysning virke ungdommelig.

Hans advokatkolleger kaldte ham Filth, men det udsprang ikke af ironi. Det skyldtes, at man regnede ham for ophavsmand til den gamle vittighed: *Failed In London Try Hong Kong*. Man sagde, at han lige efter krigen som meget ung og meget fattig efter en pludselig indskydelse var stukket af fra advokatfaget i London og fra begyndelsen havde klaret sig strålende i Hong Kong. De sagde, at han som et beskedent menneske havde omtalt sig selv som parvenu, fupmager og en sorgløs sjæl.

Rent faktisk gjorde Filth ikke meget i vittigheder, han

var på ingen måde beskeden med hensyn til sin indsats og var sjældent, og da kun i yderste nødstilfælde, tilhænger af pludselige indskydelser. Ikke desto mindre var han afholdt, beundret, blev leet venligt af og endnu mange år efter sin pensionering stadig tit omtalt.

Nu nærmede han sig firs og boede alene i Dorset. Hans kone, Betty, var død, men på sin vej rundt i huset snakkede han tit videre med hende. Forbløffende nok for så gammel en mand var hans krøllede hår endnu ikke blevet gråt. Hans blik og forstand var skarpe, og han var stadig et behageligt menneske. Sådan var han altid blevet opfattet. En mand hvis fornemme liv var forløbet støt og lykkeligt. Hans hus lugtede på ingen måde af alderdom. Han var rig og tog det for givet, at det (og han selv) ville blive holdt rent, vasket og opvartet af tjenestefolk på samme måde som altid. Han forstod sig på kunsten at omgås tjenestefolk, og de blev der gerne i årevis.

Betty havde også været god til tjenestefolk. Ligesom Gamle Filth var hun blevet født i det, amerikanerne kaldte Orienten, og den engelske kolonimagt kaldte Fjernøsten. De kendte deres værd, men de var populære uden at behøve at føre sig frem.

Efter Bettys død svandt selvironien bort hos Gamle Filth. Hans liv sprang i luften. Han blev mere eftertænksom. Langsomt begyndte han at slå skodderne op til den fortid, han som en fornuftig mand med fornuftige og lærde venner (han var Queen's Counsel og havde også været dommer) havde holdt spærret inde.

Som advokat i Hong Kong havde han fået fænomenal succes, for han havde både besiddet uhøjtidelighed, lydhørhed, rettidig omhu og fingerspidsfornemmelse. Hans karriere havde taget fart, i samme øjeblik peranakankineserne var

begyndt at give ham sager. Det skyldtes ikke blot, at stumper af østlige sprog fra hans barndom i Malaya begyndte at dukke op igen, men også en fornemmelse af at være tæt på den orientalske tankegang. Når Gamle Filth talte malajisk eller (ikke lige så godt) mandarin, hørte man en uventet stemme. Kinesiske, malajiske og bengalske sagførere – der ganske vist var uddannet i Oxford og i advokatsamfundene i London – blev ellers ikke opfattet som ligefremme, men Filth, nu Gamle Filth og efter sin pensionering ofte Kære Gamle Filth, havde betragtet dem som helt igennem ligefremme og lige efter hans smag.

Livet igennem bevarede han sin sympati for kinesiske værdier: høfligheden, gåpåmodet, gæstfrihedens ukrænkelighed, glæden ved penge, formaliteten, madens betydning, diskretionen og snuheden. Han havde giftet sig med en kvinde af skotsk herkomst, men hun var født i Beijing. Hun var firskåren og jordbunden, havde brede Lanarkshire-skuldre og fir-kantede hænder, men hun talte perfekt mandarin og følte sig altid langt mere hjemme i kinesiske skikke og udtryksformer, end hun nogensinde gjorde under sine meget sjældne besøg i Skotland. Hendes lidenskab for smykker var helt igennem kinesisk, og hendes stærke, skotske fingre fik bakkene med jade på gademarkederne i Kowloon til at rasle, når hun rodede op i stenene som grus på en strand. “Når du gør sådan,” plejede Gamle Filth at sige – da de var unge, og han stadig konstant var opmærksom på hende – “bliver dine øjne helt mandelformede.” “Stakkels, gamle Betty,” plejede han at sige til hendes spøgelse ovre i den modsatte lænestol i huset i Dorset, som de havde trukket sig tilbage til, og hvor hun var død.

Og hvorfor overhovedet Dorset? Ingen vidste det. Måske

en familietradition et sted. Ifølge Filth skyldtes det hans modvilje mod alle andre steder i England, og ifølge Betty at hun kunne mærke kulden i Skotland. De var begge to afvisende over for Wales.

Men hvis der nogensinde havde fandtes et aldrende par, der var som skabt til at blive pensionerede expats i Hong Kong, medlemmer af både cricketklubben, jockeyklubben, det engelske legebiblioteks trofaste støtter og fast inventar i St. Andre's Church og St. John's Cathedral, var det Filth og Betty. Folk der altid ville være i stand til at holde tjenestefolk (Filth var hovedrig), som boede i et hus på The Peak og altid var imødekommende værter for enhver ven af en ven af en ven, der var på besøg i kolonien. Når man forestillede sig Betty, så man hende sidde ved det runde spisebord af rosentræ og se sig hurtigt omkring for at konstatere, om tallerkenerne var tomme, og ringe med sin lille klokke for at hidkalde de servilt smilende piger uniformeret i ens cheongsams. Gamle Filth og Betty var gennemført internationale, højt værdsatte prydenstande ved hver eneste mindehøjtidelighed for gamle venner i domkirken, det være sig englændere eller kinesere. I de sidste år var disse dødsfald begyndt at indtræffe i en lind strøm omkring dem.

Var det måske "pengene", der havde ledt dem til Dorset? Forestillingen om en dag at skulle overleve i Hong Kong på en pension? Men det var absolut ikke nogen billig del af Dorset, de havde valgt. Betty var kendt for at "have penge selv", og Filth havde altid spøgt med, at når han havde udsat det længst muligt at blive dommer, var det for ikke at skulle leve som lønarbejder.

Og de havde ingen børn. Ingen forpligtelser. Ingen at komme tilbage til England på grund af.

Eller var årsagen – det var det mest sandsynlige – slet og ret imperiets afslutning? At 1997 nærmede sig? Det ubærlige ved tanken om barbarernes indtog? De nu ukendte, men så afgjort anderledes kinesere fra fastlandet, der i sin tid havde fodret den spæde miss Betty med bløde, porøse buddinger og fortalt hende skræmmende eventyr?

Hverken Filth eller Betty brød sig om det ukendte, og allerede fem år inden deres afrejse hørte man mindre og mindre engelsk i butikkerne og på hotellerne i Hong Kong, og når man gjorde, blev det talt stadig ringere. Mange af deres engelske og kinesiske bekendte var draget til London eller Seattle eller Toronto, og mange børn var forsvundet bort på kostskoler i udlandet. De fineste af de store huse på The Peak henlå i mørke bag stålgitre, og hos Bettys yndlingsjuveler var de små piger bag disken, der hele dagen sad og trak perler på snor og stadig ikke så ud til at være over seksten, selv om hun havde kendt dem i tyve år, blevet langsommere til at kigge op, når hun ringede på den armerede dør. De opretholdt deres stive smil, men fandt på en eller anden måde ikke lige så mange gode sten til hende længere. Hun kendte kinesiske kvinder uden de samme problemer.

Så pludselig var Filth og Betty væk, borte for altid fra de himmelhøje tæpper af glitrende lys i ubrudt gyldent, lysegrønt og rosa, fra de travle vande i verdens bedste havn og det evige drama i forbindelse med alle tænkelige slags både: junkerne og olietankerne og de private yachter, der lignede svaner, og de hyggelige, flaskegrønne skrog på de små Star Ferries, der hele dagen og det meste af natten igennem futede frem og tilbage til Kowloon. *Dette dæk kan rumme 319 passagerer.* Filth havde holdt meget af visheden i de 19.

Så en dag var de væk, langt fra deres venner og over halv-

ferds, i et hus dybt inde i The Donheads på grænsen mellem Dorset og Wiltshire, et gammelt, lavt stenhus der var usynligt nede fra lågen. En primitiv, smal indkørsel førte op til det, snoede sig ud af syne bort imod det. Huset lå på en lille afsats med udsigt over skove med alle tænkelige engelske træsorter og farver, og langt ude i horisonten lå der en lang, snorlige linje af mælkefarvede kalkskrænter, som skyerne på deres vej kastede skygger ned over. Intet sted i verden minder mindre om Hong Kong eller Fjernøsten.

Det var dog heller ikke afsides nok til, at en læge om et par år ville kunne finde på at foreslå, at det måske af hensyn til de sociale myndigheder ville være venligere af dem at flytte en smule nærmere civilisationen. En lille kilometer oppe ad den bakkede vej forbi deres låge lå der en landsby, og en lille kilometer i modsat retning lå der også oppe på en bakke, for deres indkørsel førte ned i en lavning, en kirke og en butik. Der lå andre huse inde blandt træerne. Der lå sågar også et hus inde ved siden af med en indkørsel langs med deres, der ligesom deres snoede sig opad og derefter ud for sig selv. Ligesom deres egen forsvandt den. Så de var nok afsides, men ikke afskåret fra omverdenen.

Og det fungerede. De fik det til at fungere. Betty var den type kvinde, der havde lagt planer for at få den sidste del af sit liv til at fungere, og da Filth havde Betty, frygtede han heller ikke, at der skulle ske ham selv noget. De forandrede sig selvfølgelig. De skilte sig af med meget. De gik meget lidt ud. Betty skrev rigtig mange breve. De satte alt ind på at blive tilfredse og trygge i et vellykket liv. Filth havde altid – om sine sager – sagt, at “Jeg er uddannet til at glemme”. “Hvordan,” sagde han, “skulle jeg ellers kunne fungere?” Kendsgerninger, minder, smerten ved livet – ved liv i kaos – blev

man nødt til at glemme. Filth havde dømt mænd til døden. Havde set uskyldige mænd blive dømt. Som QC anslog han, at halvtreds procent af hans sager havde fået et forkert udfald. I Hong Kong levede dommerne nok i en enklave af paladser, men det var inde bag stålporte med døgnbevogtning.

I The Donheads følte de sig trygge bag låsen på deres gammeldags bondehusdør, som man aldrig ville komme til at lade stå på klem ved en forglemmelse. Betty gik i haven, mens Filth læste spændingsromaner og biografier og nu og da arbejdede i sit redskabsskur. Foran kaminen gemte han sin dommerparyk i dens aflange, sortgyldne blikdåse, der fik den til at ligne en grå kat i en kurv. Da der så ikke længere var andre end Betty til at more sig over det, flyttede han den ind i sit klædeskab, så den kunne ligge sammen med hans sorte silkestrømper og spændesko. Det sorte hovedklæde havde han ikke taget med sig.

Betty sad gerne og syede. Ofte kunne hun stirre på træerne i timevis. En gang om ugen kørte de i deres beskedne bil ind til supermarkedet i Shaftesbury. En gartner kom for at tage sig af det tunge gravearbejde, og fire gange om ugen kom der en dame fra en nærliggende landsby for at gøre rent, lave mad og tage sig af vasketøjet. Betty sagde, at Hong Kong gjorde tilflyttere ude af stand til at vaske deres eget tøj. Efter Bettys død fortsatte gartneren og damen med at arbejde for Filth. Filths livslange, velkontrollerede charme holdt ved.

Eller sådan virkede det i hvert fald. I tilbageblik var Filth godt klar over, at der bag hans tilsyneladende sindsro i årene efter Bettys bortgang i en periode havde været tale om et nervesammenbrud, og at nervesammenbrud hos en, der er vant til at arbejde som skuespiller (og det er advokater), kan være umulige at få øje på både for den berørte og for alle andre.

Og dette – den begivenhed han endte med at se som begyndelsen på erkendelsen – fandt sted i julen to år senere. Det var rengøringsdamen, der satte det i gang.

Hun lukkede sig ind med sin nøgle og snakkede som sædvanlig løs, endnu inden hun havde passeret dørtærsklen: “*Jamen,*” sagde hun. “Hvad er nu det her for noget, sir Edward? Man hører aldrig en lyd hernede, før det allerede er sket. Dem inde ved siden af må være flyttet. Inde ved siden af Dem. Der holder flyttebiler hele vejen op ad indkørslen og bliver båret masser af nye ting ind. Det skal efter sigende være en anden sagfører fra Singapore ligesom Dem selv.”

“Hong Kong,” rettede Filth, som sædvanlig.

“Hong Kong, så. Brug for hjælp derinde skal de nok få, tør jeg roligt sige, men det kan de godt glemme. Jeg er udmærket tilfreds her, det skal De ikke bekymre Dem om. Hvis de spørger, finder jeg en anden til dem. Jeg har rigeligt at lave.”

Et par dage senere erfarede Filth takket være landsbyens butik navnet på den nye nabo. Som rengøringsdamen havde sagt, var det ganske rigtigt en anden advokat fra Hong Kong, og det var også navnet på den eneste mand i Filths professionelle liv, eller for den sags skyld hans privatliv, som han nogensinde havde afskyet. Den helt særlige virkning, denne mand havde haft på ham igennem så mange år, og som i høj grad var blevet kommenteret, uden at den normalt så tilknappe Filth havde taget sig af det, var som når kinesiske drager spyr gift.

Og Terry Veneering havde ment det samme om Gamle Filth.

Betty havde aldrig omtalt det. Holdt sig udenfor. Blev tavs

og fjern. Filths kontorist og andre advokater oplevede fjendskabet som nærmest noget kemisk eller fysisk. I Hong Kong holdt advokatstanden øje med dem. Der var ikke tale om, at Gamle Filth, behagelige, vise, Gamle Filth, og den fandenivoldske Veneering “kæmpede på ord” i retten, de spyede gift. De kom ikke op at toppes, de angreb hinanden med krum-sabler. Efter Gamle Filths mening var Terry Veneering indbegrebet af alt, hvad der var galt med de britiske herrer over denne guddommelige koloni – opfarende, arrogante, pirrelige, hørjostede, kyniske og vulgære. Og alt for gode til sport. Uden typer som Veneering – hvem ved? Veneering behandlede kineserne som usynlige, hengav sig til imperiets pompøse ritualer, spankulerede rundt til ceremonierne i sort og guld, krøb smiskende sammen for guvernørens fod og drak for meget. I retten udsatte han sin modpart for personlige krænkelser. Da de engang stadig var på samme side i en endeløs sag om en boligblok, der var blevet bygget oven på en kinesisk gravplads (boligblokken var på forunderlig vis aldrig kommet til at give overskud), tilbragte Veneering flere dage med at snerre ad primitiv overtro. Eller det sagde Gamle Filth i hvert fald, både i og uden for retten. Hvad Veneering sagde om Gamle Filth, forhørte han sig aldrig om, men gensidig, sydende modvilje var der ganske afgjort tale om. Emnet gjorde Betty træt i blikket.

For Veneering kunne slippe af sted med alt, snerrede Filth. Han vandrede rundt i kolonien på sine kraftige ben som en kæmpe og buldrede løs til selskaberne om sin egen fortræffelighed. Under et statsbesøg fra kongehuset pralede han af sin dreng på Eton. Senere blev det til lutter “min dreng på Cambridge”, og derefter “min dreng i garden”. “Ulideligt,” udbrød Filth. “Så, ssh,” sagde Betty.

Filths første tanke – nu – var: Nå ja, gudskelov er Betty da borte.

Hans anden tanke var, at han blev nødt til at flytte.

Imidlertid var nabohuset med sin hemmelige have bag den lange række fyrretræer, der snoede sig af sted mellem deres fælles indkørsler, lige så usynligt som Filths eget. Disse træer blev konstant bredere og større, og selv da andre træer tabte bladene og det blev vinter, hverken sås eller hørtes der tegn på den nye nabo.

“Han er enkemand og bor alene,” sagde rengøringsdamen. “Hans kone var kineser.”

Gamle Filth kunne pludselig godt huske, at Veneering havde giftet sig med en kinesisk kvinde. Tænk at have glemt det. Hvorfor udløste det mon sådan en blanding af had og selvglæde i ham – ja, nærmest af lettelse? Nu kunne han godt huske konen, hendes nedadvendte øjne og de løjerlige, store øreringe, hun gik med. Han kunne huske hende på væddeløbsbanen i en lysegul silkekjole med Veneering ved siden af – en stor, grov, lyshåret fyr på en meter og femogfirs; hans anstrengte stemme i et forsøg på at lyde af engelsk kostskole.

Så døsede Gamle Filth hen med dette billede i tankerne, mens han undrede sig over klarheden i et tredive år gammelt billede, når nu gårsdagens begivenheder allerede var forsvundet ind i mørket. Han var efterhånden næsten firs. Veneering var en smule yngre. Nå ja, de kunne bare holde sig i hver sit ringhjørne. De behøvede aldrig at mødes.

Det gjorde de heller ikke. Året gik, og det gjorde det næste også. En ven fra Hong Kong – en ung fyr på tres – kom på besøg og sagde: “Jeg mener, gamle Terry Veneering også

bor et sted hernede på egnen. Er du nogensinde stødt på ham?”

“Han bor inde ved siden af. Nej. Aldrig.”

“Ved *siden af*? Jamen, kære ven –!”

“Jeg skulle hellere være flyttet.”

“Men vil det sige, at du aldrig –?”

“Nej.”

“Og han har ikke gjort noget ... tegn?”

“Christopher, din hukommelse er mangelfuld.”

“Nå ja, jeg var naturligvis godt klar over, at I ... at I begge var irrationelle i så henseende, men ...”

Gamle Filth fulgte sin ven ned til lågen. Ved siden af den lå Veneerings låge med vildtvoksende takstræer ud over. Et stykke nedløbsrør var sat op på Veneerings låge for at tage imod morgenavisen. Det var fuldstændig mager til det, der i mange år havde befundet sig ved Gamle Filths låge. “Han har kopieret mit nedløbsrør,” sagde Gamle Filth. “Han har aldrig haft en original idé i sit liv.”

“Jeg har nærmest lyst til at aflægge ham et besøg,” sagde Christopher.

“Ja, i så tilfælde behøver du i hvert fald ikke komme forbi mig igen,” sagde høflige, gamle Filth.

Da hans ven atter sad ude på vejen i sin bil, funderede han over, hvordan nogle overbevisninger på mystisk vis holdt sig langt op i alderdommens svækkelse, og hvor klogt det egentlig havde været af ham selv at blive i Hong Kong.

“Du kunne vel ikke tænke dig at komme på besøg, Eddie?” spurgte han ud gennem bilvinduet. “Hvorfor ikke komme ud til jul? Det har ikke ændret sig mere, end at der stadig ikke er noget andet sted som det i verden.”

Men Filth sagde, at han aldrig rejste bort i julen. Blot en taxi ind til The White Hart i Salisbury for at spise frokost. Udmærket sted. Ingen papirhatte. Ingen bannere.

“Jeg kan huske Betty med bannere viklet ind i håret og perlerne og guldkæderne. I Hong Kong.”

Men Filth sagde blot nej tak og vinkede ham af sted.

Juledag kom Filth atter til at tænke på Christopher, da han ventede på taxien til The White Hart og holdt øje ud gennem et vindue, hvis rammer var næsten dækket af sne – den samme sne der var faldet, da han for fem timer siden, klokken syv om morgenen, havde trukket sine soveværelsesgardiner fra. Store, faste, beslutsomme sneflager. De faldt og faldt. De dansede. De hypnotiserede. Efter nogle få sekunder kunne man ikke længere se, om de var på vej op eller ned. Med tanke på vejen nede for enden af indkørslen, den dybe hulning dernede, spekulerede han på, om taxien overhovedet ville kunne nå frem. Kvant over tolv overvejede han at ringe og spørge, men ventede til halv et for ikke at virke pirrelig og pernitten. Han opdagede, at telefonen var død.

“Åh,” sagde han. “Ha.”

Der var kødtærter og en skinke. En god flaske et sted. Han skulle nok klare sig. Ærgerligt var det nu. Sådan at bryde traditionen.

Han blev stående og betragtede julekortene. Også færre i år. Hvad angik gaver, ikke nogen, undtagen en fra hans kusine Claire. Altid det samme. To lommeværkløser. Mere end han selv nogensinde havde sendt hende, men hun havde så også fået perlerne. Han måtte få sendt hende nogle blomster. Han tog et stort, farvestrålende kort op og læste: *Glædelig jul ønskes en gammel og værdsat kunde af The Ideal Tailor, Century Arcade,*

Star Building, Hong Kong. Hvert eneste år. Svigtede aldrig. Havde stadig sine habitter. Tyve år gamle. Han gik indimellem med dem om sommeren. Snefnug dansede rundt om et kinesisk hus på pæle. Røde, kinesiske skrifttegn. En rosenkindet julemand vinkede fra et hjørne. Pæle. Huse på pæle.

Pludselig savnede han Betty. Længtes efter hende. Fik en fornemmelse af, at hvis han vendte sig omkring lige nu, pludseligt, ville hun være der.

Men det var hun ikke.

Udenfor lød der en mærkelig lyd, en lang, glidende lyd og et bump. Et tungt bump. Det kunne godt være taxien, der skred ud i indkørslen og ramte siden af huset. Filth åbnede hoveddøren, men kunne ikke få øje på andet end sne. Han trådte hurtigt ud på trappestenen for at kigge ned ad indkørslen, og bag ham svingede hoveddøren i og smækkede med et solidt førkrigs-klik.

Han havde sine morgentøfler på. Derudover var han i bukser, undertrøje – det brugte han som gentleman altid, gudskelov – skjorte, slips og den tynde kashmircardigan, Betty for mange år siden havde givet ham. Den var allerede gennemblødt.

Filth gik forsigtigt foroverbøjet af sted langs siden af huset i sine tøfler, missede med sine gamle øjne mod sneen for at se, om der mon var mulighed for ... men han var godt klar over, at bagdøren var låst, og de franske døre ligeså. Han drejede fra i retning af værktøjsskuret hen over det usynlige, glatte græs. Låst. Han kom til at tænke på bilen i garagen. Han havde efterhånden ikke kørt i nogen tid, ikke siden rædselsperioden. Mrs. Tjo tog sig af indkøbene nu. Den blev stort set aldrig brugt. Men måske garagen –?

Garagen var låst.

Ikke andet at gøre end på en eller anden måde at komme ned ad indkørslen og vente på taxien inde under Veneerings takstræer.

Mens han trippede af sted, kom han forbi den snedrive, der var gledet ned ad taget og havde lydt som en bil, der skred ud. "Hvor er jeg dog et forbandet, gammelt fjols," sagde han.

Fra lågen så han ud på vejen. Ud til begge sider strakte der sig et glitrende snedække. Intet havde forstyrret det i mange timer. Alt var tyst som døden. Filth vendte sig om og så op ad Veneerings indkørsel.

Den lignede også uberørt silke, uden spor af fugle og uden huller efter nedfaldne bær. Sne og sne. Der faldt og faldt. Tyk, våd og iskold. Hans sparsomme hår var iskoldt. Der havde samlet sig sne inde under hans krave og hans cardigan, og i hans tøfler. Alt var iskoldt. Hans knudrede hænder var iskolde, da han greb fat om først den ene taksgren og så den næste. Hånd for hånd begav han sig op ad Veneerings indkørsel.

Han er sikkert hos sønnen, tænke Gamle Filth. Enten det, eller også er der et eller andet gyseligt selskab i gang. Golfspillere. Gamle edderkoppespind fra The Temple. Glatte sagførere. Gin.

Men da huset kom til syne, var det mørkt og virkede tomt. Forladt i årevis.

Gamle Filth ringede på og blev stående på trappestenen. Klokken klemte et sted langt borte derinde ligesom Bettys ved rosentræsbordet i The Mid-Levels.

Og hvad i helvede gør jeg så nu? Han er formentlig taget ud til det fjog til Christopher, og så er de ellers i gang med at feste løs på Peninsular Hotel. Det må være – hvad? – sent på aftenen efterhånden. De må være nået til brandy-

en og cigarerne – med cigarerne præsenteret i en stor, fladbundet æske, mens overtjeneren bukker som en præst foran sakramentet. Hvor vulgært. Tager formentlig livet af dem begge to. Hov?

Der var blevet tændt lys inde i huset, og bag et gardin i et sidevindue kiggede et ansigt frem. Så blev hoveddøren åbnet let på klem af en krumbøjjet, gammel mand med nogle enkelte totter lyst hår tilbage.

“Filth? Kom indenfor.”

“Tak for det.”

“Ingen frakke?”

“Jeg var bare lige gået udenfor. Jeg skulle se efter min taxi. Til The White Hart. Julefrokost. Stod bare og ventede. Jeg tænkte lige at kigge forbi og ...”

“Glædelig jul. Det var pænt af dig.”

De blev stående i den triste, uoppyntede entré.

“Jeg henter et håndklæde til dig. Tag hellere din cardigan af. Jeg finder en ny. Whisky?”

På et enormt bord i den iskolde, brune opholdsstue lå der et puslespil, som kun var en ottendedel færdigt. Såvel bord som puslespil var hvide af støv. Projektet så håbløst ud.

“Alt for meget af den forbandede himmel,” sagde Veneering, mens de stod og betragtede det. “Jeg giver lige varmen en tak til. Jeg sidder ikke herinde så ofte. Du må være kold. Måske kan vi godt høre din bil herinde, men jeg tvivler på det. Jeg tror næppe, den kan komme igennem.”

“Jeg kom til at tænke på, om jeg må låne din telefon? Min egen lader ikke til at virke.”

“Hvis din er gået, er min formentlig også, vil jeg tro,” sagde Veneering. “Men prøv endelig.”

Telefonen var død.

De satte sig foran to små, røde trådorme, der strakte sig om på forsiden af en elektrisk kamin. En antikvitet af en art, tænkte Filth. Har ikke set sådan en i tres år. Kontorerne i årene med Den Store Tåge.

I en montre på kaminhylden fik han øje på et par eksotiske kandelaberøreringe. Kaminen, øreringene, whiskyen, puslespillet, tystheden og den uhyggeligt dalende sne på en gang var lige ved at få ham til at græde.

“Det gjorde mig ondt at høre om Betty,” sagde Veneering.

“Det gjorde mig ondt med Elsie,” sagde Filth, der var kommet i tanke om hendes navn og hendes ubevægelige og smukke – og ulykkelige – kinesiske ansigt. “Din søn –?”

“Død,” sagde Veneering. “Dræbt. I hæren.”

“Det gør mig virkelig ondt. Ganske forfærdelig ondt. Det havde jeg ikke hørt.”

“Vi hører ikke så meget nu om dage,” sagde Veneering. “Måske har vi heller ikke lyst til det. Vi havde alt for mange afhøringer dengang.”

Filth så den giftplagede og krumryggede gamle skikkelse sjoske gennem stuen hen til karaffen.

“Ikke godt for knoglerne, klimaet her,” sagde Veneering og sjoskede tilbage igen.

“Overvejede du at blive der?”

“Gudfader, nej.”

“Det passede så godt til dig.” Derpå sagde Filth noget meget mærkeligt. “Bedre end til os, tænkte jeg altid. I hvert fald bedre end til mig. Og Betty talte aldrig om det. Hun var meget skotsk, ved du.”

“Masser af skotter i Hong Kong,” sagde Veneering. “I to lod til at have fundet jer fuldstændig til rette og være gået i et med stedet. Betty og hendes kinesiske smykker.”

“Åh, hun prøvede skam,” sagde Filth trist. “Hun var meget trofast.”

“En til?”

“Jeg må hellere se at komme hjem.”

Det gik op for Gamle Filth, at han ville blive nødt til at udbede sig en tjeneste af Veneering. Han var allerede bagud på point efter at være kommet derhen og være gennemblødt. Veneering var ikke spor dum. Han havde gennemskuet det med telefonen. Det ville blive svært for ham selv at generobre sin position. Måske gøre noget ud af at være den første til at bryde tavsheden? Modenhed. Storsind. Vand i åen. Juledag. Hentyde til højere magter?

Han ville ikke nævne, at han var kommet til at låse sig ude.

Men hvordan skulle han komme hjem? Mrs. Tjos nøgle befandt sig fem kilometer væk, og hun kom først igen nytårsdag. Her kunne han dårligt blive – Herregud! Hos Veneering!

“Jeg har tænkt på at komme hen og besøge dig,” sagde Veneering. “Faktisk adskillige gange her det sidste års tid. Vi bliver jo ikke yngre nogen af os.”

Gamle Filth svarede ikke. Han havde ikke selv tænkt på noget i den retning og var ude af stand til at lade som om.

“Kunne bare ikke komme på en ordentlig undskyldning,” sagde Veneering. “Lidt bange ved tanken om modtagelsen. En forbandet hidsigprop var jeg jo engang. Ligeftrem samme type var vi jo ikke.”

“Jeg har glemt, hvilken type jeg var,” sagde Filth og overraskede på ny sig selv. “Ikke ret meget af noget som helst, skulle jeg tro.”

“En forbandet god advokat,” sagde Veneering.

“Du var en forbandet god dommer,” sagde Filth og mindedes, at det var sandt. “Bedre end jeg selv.”

“Kunne bare ikke finde på andet end en sølle undskyldning,” sagde Veneering. “Der hænger en nøgle ind til dig her i mit skab. Hoveddøren. En Chubb. Din adresse står på sedlen. Må have været her i årevis. Fra da naboerne for længe siden var gode naboer, regner jeg med. Måske har du også en ind til mig?”

“Nej,” sagde Filth. “Nej, jeg har ikke set nogen.”

“Kunne have låst mig selv ind når som helst,” sagde Veneering. “Myrdedig dig i din seng.” Der kom der så et glimt af den gamle, sorte ballademager. “Er du virkelig nødt til at gå? Jeg tror ikke, der kommer nogen taxi. Den vil aldrig kunne komme op ad bakken. Jeg henter den nøgle – medmindre du altså gerne vil have mig til at beholde den. Til nødstilfælde?” (Endnu et skarpt blik.)

“Nej,” sagde Filth med retssalens pli intakt. “Nej, lad mig bare få den og se, om den fungerer.”

Ude på Veneerings trappesten og iført Veneerings (gyse- lige) overfrakke tøvede Filth et øjeblik. Snevejret var begyndt at aftage. Han hørte sig selv sige: “Det er anden juledag i morgen. Hvis du ikke skal noget, har jeg en skinke og noget glimrende Bordeaux.”

“Med fornøjelse,” sagde Veneering.

Hjemme på sin egen trappesten tænkte Filth: Vil det blive anderledes nu?

Det blev det.

Der var dejlig varmt inde i huset, men han tændte alligevel op i kaminen. Der ville gudskelov være varmt vand. Se at komme ud af det tøj. Hallo? Hvad nu?

Han mente at høre noget ude i køkkenet. Hallo? Ja?

Han gik derud og fandt det tomt. Snevejret var endelig holdt op, og vinduerne var nu firkanter af sort lys. Mens han kiggede ud i mørket, tænkte han: Der står nogen og kigger ind. Men han kunne ikke se tegn på fodspor noget sted og trak gardinerne for. Han kiggede i skabene for at forvise sig om, at der var det nødvendige til i morgen. Ville ikke tage sig ud som et fjols. Der var en dåse hajfinnesuppe. En dåse krabbekød. Gode ris. En pakke parmesan. En avocado. Glimrende, glimrende.

Bag sig ude i entreen hørte han noget i retning af en klukken.

“Hvem helvede er det? Hallo?” (Havde fyren mon to nøgler? *Myrdet dig i din seng.*)

“Edward, Edward, hold nu op med de fantasier! Du er for gammel.” En mandsstemme. Herregud, jeg er ved at blive senil. “Javel, Sir,” sagde han. “Kedlen på. Varmedunk. Bad. Jeg er blevet gammel.”

Telefonen ringede.

“Kommet godt hjem?” spurgte Veneering. “Tænkte lige at prøve telefonen. Vi er atter i kontakt.”

“Åh. Tak, Veneering. Klokker et i morgen?”

“Ja. Kunne du tænke dig, at jeg tog mine skakbrikker med?”

“Har selv. Måske næste gang.”

“Næste gang.”

Så det var altså ikke Veneering, funderede han i badet, mens han dovent så sine gamle, grånende kønshår flyde som en bregne oven på det dejligt varme vand. Badeværelset var fuldt af damp. Han var lige ved at falde i søvn.

Må hellere komme ud. På en eller anden måde. Ellers vil det hele være forbi.

Han fik vendt sin ranglede skikkelse omkring, så han lå på alle fire med ansigtet ned mod badekarrets porcelænsbund og balancerede på sine spredte hænder og spidse knæ (hvoraf det ene ikke var alt for godt), og lod fødderne glide ud for at finde en art fodfæste i nærheden af hanerne. Langsomt begyndte han på let knirkende fødder at komme op at stå. Han trak bundproppen op og så sæbevandet begynde at løbe ud og danne bobler omkring hans nu rosenfarvede fødder. Han kom til at tænke på en anden flod. Sorte og brune småbørn, der plaskede rundt. En pige, der var lutter varme og latter, og hans hoved mod hendes lår. Vandet gurglede bort.

Bliver stadig sværere. Må se at få en bruser. Vil dog ikke have en af de forbandede måtter med sugekopper. Vil ikke have det, de kalder de sociale myndigheder. Veneering har det ikke, kan man se. Altså, Veneering ser ikke ud til at bade overhovedet. Arme gamle støder.

Indsvøbt i et hvidt badehåndklæde trissede han lidt rundt. Tøfler. Badekåbe. Helt i orden. Tage lidt at spise med i seng? Nej – spise det til fjernsynet? Ansjoser på toast. Te – nok også whisky. Ha! – blus op, ild. Må ikke falde hen.

“Fald nu ikke,” sagde en kvindestemme. “Fald nu ikke ned fra pinden! Ikke endnu.”

“Hov, hallo, hvad? Betty?”

Men igen ikke nogen.

Håber ikke, jeg har feber.

“Og noget fjols er jeg altså ikke,” råbte han ad døren ind til Bettys gamle soveværelse og lukkede sin egen soveværelsesdør bag sig.

Fuldstændig kontrolleret.

Sengen var varm, og det var hans egen. Faktisk noget helt

usædvanligt, forestillingen om at dele en seng. Småborgerligt. Den slags talte Betty og jeg aldrig om.

“Det er ikke tid til vildskab,” hørte han sig selv sige højt, mens dagens billeder flød over i drømme. Han klamrede sig til nogen ude på et bådedæk, og havet var en sølvfarvet hud. Der blev skrevet, men det foregik et andet sted og vækkede ham dårligt nok. “Alt det fik vi taget os af,” sagde han, “i mit såkaldt lange, ubekymrede og begivenhedsløse liv.”

“Sov, Filth,” sagde en stemme. “Ingen kendte dig nær så godt som jeg.”

Hvem af dem sagde det? tænkte han.